

СЛАВОМИР ГВОЗДЕНОВИЋ

АУСТРОУГАРСКА

АУСТРОУГАРСКА

*Посвећује се Господину Сивану Бујарском и
Майичарима, сјарим и данашњим*

Стара је Аустроугарска садила,
под теретом корена и млека, уз царске друмове,
зелене дудове. И капи траве неговала.
Сребрњаке. Златнике невернике.
Читамо у Шенбруну, из златоустог синопсиса.
Два и по века касније.
Руку на срце, ничему замерке нема.
Све је било на свом месту. Могло је да задудари,
ластари да се вину. Јазавци да полете.
Већ су се и гуске чуле.
Одређена су и места за јасно гакање.
Које од којег лепше. Слободно. Кочоперно.
Поваздан Европа.
Успут су пелцована и станишта за птице.
И грана уз коју су царске стубле. За медитације. И медицину.
За суђење о муњи и облацима.
И ја сам стублама таласао. Облачио.
Ухваћен у мрежама царевине.
Као у стублама живота. Рујним.
Свилом коју сам неустрашив чекао са грана.
Незаборав се ширио брже од дима над реком.
Покушавао сам да главом, о срцу ни речи, откључам
облак. У Гаврилово крило уведем себе.

У ред. Са поштовањем, у еколошки поредак.

После конгреса следиле су светковине.
Точила се клепсидра. Царевина се својски затресла.
Песак је донет из најскупљих одмаралишта и бања.
Са божијег образа и руке.
Из далеких метафора.

Ових дана размишљам нешто. Слутим.
Појавиће се са златним пехаром у руци.
Из „Златног јелена”, у новом оделу.
Савршеног кроја. Које ме са модне писте,
Из савршене пређе, враћа смислу живота.
Да од праведне царевине одбраним себе.
Од сенке невиђеног јахача. Која усправна посрче.
Као за неугаслом вером птица. Принцип.
Од одсутнице до одсутнице.
Припремајући нас за доручак, као за градњу нове куће.
Не губећи наду. Чекајући да нас вине.
И пробуди ренесансу. Илуминизам. И магарце.
Који се ритају ногама. Ротацију.
Претходно ћу добро подмазати,
Кајзеров бицикл, притегнути тачкове царевине. Залити
царски пут, у сваком куту.
Позлатити ровове. Из којих ћу право у епско читање поезије.
Схватићу како било откуцава неуморност.
Чекаћу да нас столетни молери спопадну.
Насликају, авај, на сваком листу грачанице.
Која
Гори.
И предаје нас памћењу. И пепелу старе Аустроугарске:
Музеју књижевности Европе.
Под теретом корена и млека.

ФРАНЦУСКИЊЕ НА ЧАСУ ШЕКСПИРА У БАЊИ ХЕРКУЛЕС

Францускиње су најзад стигле.
У позориште пуно цвећа и разблаженог сумпора.
Разголители се змије са ђубом на Домогледу, тог лета.
Нашим пренеражене Бечом.
Град је мирисао на слатко од ружа и свакојака преображења.
Оне загледане у Србе, путујуће биоскопе,
у хармонике којима смо теглили муку.
Поносни на себе и веру у себи.

Памтим једну, неуморна у јуришу,
помахнитала, слетела је са брачног постоља
на кров орловитих Домогледовића. Капулета. Сињих Сибињана.
Дотресао се до нас аутобус,
пун наивних маркиза студенткиња,
друга је, чим је загазила у Черну,
код Дунава, постала царица риба
какву видео ниси, са уредним бреветом,
између камена и клетве.
Од тог сам дана почео да дишем на псеће шкрпе.
А трећа, чувена по силовању мужа,
мушкарица златних пераја,
долетела право из ботаничке баште,
са афричком кугом на хоризонту.
Све је, песма понајвише, мирисало на самоубиство.
У бесу је потпалила ломачу планини.

Били смо збуњени, били смо луди.
И не знајући прелетали Р. Худа,
правили се Енглези. Никако да укапирамо,
од њихових смо живели палимпсести.

Са Монпарнаса долепшале су на сред наше авлије.
А сећам се једне, Боже, млађе од књижаре Шекспир,
у којој је, како ми је признала сама,
први пут безглаво посрнула у читању.

Од тог се дана лечим од Француске.
И ниједан ми речник, ево, већ више од пола века,
ни Вуков, ниједна егзотична реч не помаже,
до данашњег дана.

Ни Дан српског језика у Букурешту, ни његове свечаности.
Ниједна енциклопедија племенитих заната.
Нема те ергеле ни те обудовелице
да ме вине у облаке. До Лувра макар. Ил Мулен Ружа.
И отвори ми очи, да прогледам
на ноздрве и пронађем стазу.
И одбраним себе.
И одбраним Бању Херкулес и Беч и све градове.
Од златних гусака.

РАПОРТ О ДУЋАНУ

*Покојном стрицу Младену Гвозденовићу Гамберу
који је шуровао са Шекспиром чувајући за живојша чийаве свеске
Шекспирових одломака и цийаја, иреписане манасијирским рукописом*

У мојој књизи стриц је отворио дућан за продају магле,
Читког, лепог рукописа. Отело свих урока.
Чудесна се птица слаже у излогу,
са забрањених полица шири крила.
Уметност ватрених патуљака,
спремна да порасте и полети у Русију.
Да на његово (и моје) чело сложи рекламу,
већу од ране анђела, учини добро дело,
преда се биљу, исплази језик, зацени се од смеха.

Чувари упућују прекор попут псалма,
једва чекају зиму која иза сваког жбуна вири хладна,
да благо подигне глас, оловци прибави веру,
прах и пепео,
устрепталост наде.
Од које ће гадура од Шекспира да се постиди.

САВА ТЕКЕЛИЈА 1790, ПРЕД ПОЛАЗАК
ИЗ АРАДА НА ТЕМИШВАРСКИ САБОР*

Драги оробљени моји,
када сам учен силазио са бечких облака,
спуштао се у стабло наше
из
описанија живоїа
трошећи векове/време/точак велике жалости
из чаковачког крзна порцуланског.
Учећи/учећи: отачаство је разгаћена планина.

Запалите коње и кочије,
да завеслам двору пречастив
и изговорим сведочанство о магу.
Које би могло владара да нам крунише.
И дозволу прибави. И светлост наговести.

* Темишварски сабор одржан 1790, сто година после Велике сеобе, требало је да припреми уједињење Срба пречана у једну државу.

ПРОДАВНИЦА ПРОКЛЕТИХ КОРАКА

Прво смо заузели место у реду
где је светиња расправљала о распореду ствари,
о кашљу и ценама сумњивих фирми.
Само сам ја ватрено бранио кинеске изуме.
Трен касније приметио сам у излогу чизме.
Одмах иза тога један је лик, поштар сав од плавог камена,
весник који је већ наслућивао вече, из заседе јављао кише.
Очи белог псетанцета, широм отворене,
дрхтале су при сваком погледу на обућу,
сећале се у страху невремена.

Чекали смо у реду стрпљиво, упорно тужни,
јесен је већ почела да нам се примиче.
Ово је добро: неко рече: скоро ће зима,
добра је ова цена уздаха и страсти.
Са наших улица без краја,
зацвокотаће зуби пред мразном продавницом.
Сакрићемо заноктице и осећања
у меким ноћима чизама, у крзненој самоћи,
одредићемо оквир уз обућу, сигурно одстојање
које оставља знаке.
Пујдаће ме: Певај, радуј се.
Његов лепо шапат бацаће кости у занос, у очајање више расе,
уредиће рекламу, сложиће сламу око ципела,
које тако савршене могу да нас заштите.
Док не заборавимо ко нас је, кад и зашто,
довео пред продавницу проклетих корака.